

and Foreign Visitors in Spain// IEEE International Congress on Big Data (BigData Congress). – 2014. – Vol. 00. – Pp. 136–143. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://github.com/bbvadata/bbvadata_papers

І.І. Мойсієнко, П.М. Дайнеко
Херсонський державний університет,
daynekom@gmail.com

ДО ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СТВОРЕННЯ БОТАНІЧНОГО ЗАКАЗНИКА «СТАРОШВЕДСЬКИЙ»

В сучасних умовах інтенсифікації агропромислового господарства цілинні степи майже повністю перетворені і залишилися у вигляді невеликих степових анклавів у заповідниках, або на незручних для господарського використання місцях (крутих схилах, еродованих ділянках, у місцях кам'янистих відслонень тощо). Виявлення і збереження степових ділянок є дуже актуальним напрямком природоохоронних досліджень в Україні.

Протягом останніх років нами проводилися інтенсивні дослідження території колишньої Старошведської волості, в основному в рамках українсько-проекту «Як був переможений Схід: на шляху до екологічної історії Євразійського степу».

Відповідно до адміністративно-територіального поділу України проєктований заказник «Старошведський» належить до земель Зміївської сільської ради та частково Червономаяцької сільської ради Бериславського району Херсонської області. Територія проєктованого заказника «Старошведський» розташована на правому березі Дніпра (Каховського водосховища) та займає площу 263 га. Досліджувана ділянка представлена яружно-балковою системою в межах середньостепових сильнодренованих ландшафтів. Територія заказника включає дві балки – Костирську і Широку та терасу Дніпра між ними.

Територія дослідження відрізняється досить високим різноманіттям рослинності та оселищ, що зумовлено як диференціацією природних умов, так і особливостями антропогенної трансформації різних його частин. Окрім домінуючих степових оселищ, тут також представлені луки, чагарникові зарості, штучні лісові насадження, відслонення твердих порід – вапняків, відслонення м'яких порід – лесів та глин, кліф, узбережжя та акваторія водосховища. Крім того, незначні площі займають рудеральні оселища.

Більшість видів флори проєктованого заказника є аборигенними рослинами (279 видів, або 77,7 %). Його функціонування направлене, насамперед, на збереження степових екосистем, про що свідчить суттєве переважаювання степових рослин (171 вид, або 44,8 %) над іншими фітоценозними групами. Степи займають збережені відкриті частини схилів балок та тераси Дніпра різної крутизни та експозиції. Справжні злакові степи з домінуванням дернинних злаків представлені такими степовими рослинами як *Agropyron pectinatum* (M.Bieb.) P. Beauv, *Botriochloa*

ischaemum (L.) Keng, *Cleistogenes bulgarica* (Bornm.) Keng, *Festuca valesiaca* Guadin, *Koeleria cristata* (L.) Pers, *Stipa capillata* та *Poa bulbosa* L.

Рис. 1. Картосхема розташування проектованого ботанічного заказника «Старошведський» в Бериславському районі Херсонської області

В складі флори заказника налічується 123 види (34,2 %) несинатропних рослин. Високе представництво аборигенних, степових та несинатропних рослин вказує на досить добру збереженість природних комплексів об'єкту, що створюється. Також у складі флори відмічено 80 (12,3 %) адвентивних видів рослин, які здебільшого приурочені до порушених ділянок (штучних лісових насаджень, ґрунтових доріг, ділянок з надмірним випасом, стихійних кар'єрів та смітників).

Проектований заказник має високу екологічну цінність на регіональному, національному та міжнародному рівні. На регіональному рівні його природоохоронне значення репрезентують 10 видів рослин, що включені до Червоного списку Херсонської області (*Amygdalus nana*,

Bellevalia sarmatica, *Bromopsis heterophylla*, *Ephedra distachya*, *Hyacinthella leucophaea*, *Jurinea stoechadifolia*, *Poa sterilis*, *Quercus robur*, *Vinca herbacea*, *Vitis sylvestris*). Висока созологічну цінність національного рівня зумовлена зростанням тут 10 видів рослин, що належать до Червоної книги України (*Astragalus dasyanthus*, *A. ponticus*, *Elytrigia stipifolia*, *Ornithogalum boucheanum*, *Stipa capillata*, *S. lessingiana*, *S. pulcherrima*, *S. ucrainica*, *Tulipa biebersteiniana*, *T. gesneriana*) та 6 раритетних рослинних угруповань включених до Зеленої книги України (*Amygdaleta nanae*, *Elytrigieta stipifoliae*, *Stipeta capillatae*, *Stipeta lessingiana*, *Stipeta pulcherrimae*, *Stipeta ucrainicae*). Созологічне значення міжнародного рівня зумовлене зростанням тут рослини, що включена до Резолюції № 6 (Додаток 1) Бернської конвенції та Додатку II Оселищної директиви ЄС – *Jurinea cyanooides*. А також тим, що більшість території проєктованого заказника є оселищами Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання та степи та F3.247 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості) та Додатку I Оселищної директиви ЄС (62C0 Понтично-сарматські степи та 40C0 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості).

Література:

1. Мойсієнко І.І., Кунс В., Дайнеко П.М. (2019). Проєктований ботанічний заказник «Старошведський» (Херсонська область, Україна). Чорноморськ. бот. ж., 15 (1): 6–16. doi: 10.32999/ksu1990-553X/2019-15-1-1
2. Мойсієнко І.І., Дайнеко П.М., Захватович М., Дембіч І., Суднік-Войциковська Б. (2019). Анотований список флори проєктованого заказника «Старошведський» (Херсонська область, Україна). Чорноморськ. бот. ж., 15 (2): 185–201. doi: 10.32999/ksu1990-553X/2019-15-2-7
3. Тлумачний посібник оселищ Резолюції № 4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Перша версія адаптованого неофіційного перекладу з англійської (третього проєкту офіційної версії 2015 року) / А. Куземко, С. Садогурська, О. Василюк. – Київ, 2017. – 124 с.

Р.С. Молікевич, Д.С. Станика
Херсонський державний університет,
molikevych@gmail.com

РЕГІОНАЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЯКОСТІ ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Однією із найбільш вагомих рис якості життя населення є раціональність його харчування. Актуальність тематики полягає у географічному підході до вирішення 2-го глобального завдання стратегії сталого розвитку України, яка дослівно звучить як: «Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства» [3]. Саме географічний підхід до аналізу факторів, що зумовлюють просторові відмінності у харчуванні, дозволить комплексно підійти до вирішення даного завдання. Для статистичного вивчення